

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Методика наукових досліджень у тваринництві»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень ступеня доктор філософії
Код і найменування спеціальності	Н2 Тваринництво
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Курс, семестр	1 курс, 1 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3,0 Загальна кількість годин – 90, з яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 14 год., самостійна робота – 60 год. Форма семестрового контролю – екзамен
Мова(и) викладання	Державна
Факультет, кафедра	Технологій тваринництва та продовольства, Кафедра біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького
Контактні дані розробника	Викладачі: Усенко Світлана , д.с.-г. н., к.б.н., с.н.с. контакти: ауд. 443 (навчальний корпус № 4) e-mail: svetlana.usenko@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/usenko-svitlanaoleksiyivna Фесенко Оксана , к. с.-г. н., с.н.с., доцент Контакти: ауд. 444 (навчальний корпус 4) e-mail: oksana.fesenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/fesenko-oksana-grygorivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Навчальна дисципліни: «Філософія науки», «Сучасні інформаційні технології в науковій діяльності».
Компетентності	ІК Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження з дотриманням академічної доброчесності, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. ЗК 1 Здатність розв'язувати комплексні проблеми технологій виробництва і переробки продукції тваринництва на основі системного наукового світогляду та загального культурного

	<p>кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>ЗК 4 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 5 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p> <p>ЗК 7 Здатність застосовувати теоретичні знання і наукові методи для організації технологічних процесів виробництва та Переробки продукції тваринництва.</p> <p>СК 1 Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт</p> <p>СК 2 Здатність виконувати оригінальні дослідження. Досягати наукових результатів, які створюють нові знання у технології виробництва і переробки продукції тваринництва та дотичних міждисциплінарних напрямках.</p> <p>СК 3. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, застосовувати системний підхід та враховувати технічні, правові, етичні та інші аспекти під час розв'язання наукових і прикладних задач та проведення досліджень.</p> <p>СК 4. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові та/або інноваційні проекти у сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та дотичні до неї міждисциплінарні проекти.</p> <p>СК 6 Здатність застосовувати у науковій діяльності сучасні методи та інструменти досліджень у сфері технологій і переробки продукції тваринництва, методи моделювання, аналізу даних та оптимізації, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, системи прийняття рішень, бази даних та інші електронні ресурси.</p> <p>СК 9 Здатність планувати наукові дослідження та публікувати їх результати, патентувати способи та моделі, захищати інтелектуальну власність.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>РН 1 Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</p> <p>РН2. Глибоко розуміти сучасні проблеми технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, враховуючи світові досягнення в галузі аграрних наук і продовольства з урахуванням етики та академічної доброчесності, техніко-економічних, правових і екологічних аспектів.</p> <p>РН 3 Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати</p>

	<p>теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.</p> <p>РН 5 Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, з дотриманням норм академічної і професійної етики.</p> <p>РН 6 Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>РН 9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми технологій виробництва і переробки продукції тваринництва державною та академічною іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.</p> <p>РН 10. Уміти проводити моніторинг сучасних тенденцій та інноваційних технологій виробництва та переробки продукції тваринництва, відтворення та селекції тварин і на основі наукових досліджень створювати нові знання в галузі тваринництва.</p>
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
формування у здобувачів вищої освіти ціннісного ставлення до комунікації, лідерства, керування емоціями, особистісного розвитку	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Формування у здобувачів системи знань з методологічних основ моделювання та проведення експериментів у галузі тваринництва, підготовка їх до самостійного виконання наукової роботи та набуття ними практичних умінь і навичок в організації та проведенні наукових досліджень.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Тема 1. Організація науково-дослідної роботи в галузі тваринництва.</p> <p>Тема 2. Зоотехнічні досліди та їх класифікація. Сучасні вимоги до проведення дослідів на тваринах.</p> <p>Тема 3. Складання орієнтовної структури методики дослідів</p> <p>Тема 4. Організація і проведення наукових досліджень з розведення і селекції сільськогосподарських тварин.</p> <p>Тема 5. Організація і проведення наукових дослідів з годівлі тварин.</p> <p>Тема 6. Організація і проведення генетичних, фізіологічних і фізіологічно-балансових дослідів.</p> <p>Тема 7. Організація і проведення виробничих і науково-господарських дослідів.</p> <p>Тема 8. Аналіз та інтерпретація результатів наукових досліджень.</p>	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
МН 1. словесні методи; МН 3. практичні методи; МНСР 1. методи самостійної роботи вдома; МНІ 4. комп'ютерні і мультимедійні методи.	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).
- щодо академічної доброчесності	списування під час виконання робіт заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.
- щодо відвідування занять	відвідування занять є обов'язковим; при наявності індивідуального графіку співпраця здобувача та викладача відбувається згідно даного графіка.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf студенти мають право оскаржувати результати поточного або семестрового контролю, якщо вони не погоджуються з отриманою оцінкою. Після оголошення результатів студент може звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо оцінки. Якщо в процесі обговорення не вдається вирішити спірну ситуацію, здобувач освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження можуть бути випадки недотримання викладачем встановленої системи оцінювання, зазначеної в робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання, або наявність конфлікту інтересів, про існування якого студент не був і не міг бути обізнаним до проведення оцінювання. Оскаржити результат можна не пізніше наступного робочого дня після його оголошення.
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
<p style="text-align: center;"><i>Основні:</i></p> <p>1.Свтушенко М.Ю., Хижняк М.І. Методологія та організація наукових досліджень навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 350 с</p>	

2. Ібатуллін І.І., Жукорський О.М., Бащенко М.І., та ін. *Методологія та організація наукових досліджень у тваринництві: посібник*. Київ: Аграрна наука, 2017. 327 с.
3. Кононенко В.К., Ібатуллін І.І., Патров В.С. *Практикум з основ наукових досліджень у тваринництві*. К., 2003, 133с
4. *Методологія та організація наукових досліджень у тваринництві: навчальний посібник / О. О. Борщ [та ін.]*. Біла Церква: ТОВ «Білоцерківдрук», 2024. 310 с
5. *Сучасні методики досліджень у свинарстві / за ред. В. П. Рибалка*. Полтава, 2005. 227 с.
6. Яблонський В., Яблонська О. *Наукознавство. Основи наукових досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині*. К, 2007. 332 с.
7. Яремчук О. С., Лютка Г. І., Поліщук Т.В. *Методологія та організація наукових досліджень у ветеринарній гігієні, санітарії та експертизі: навчальний посібник*. Вінниця: ВЦ ВНАУ, 2019. 303 с.

Допоміжні:

1. Артюх О. Ф. *Основи наукових досліджень : навч. посіб.* Київ : УМКВО, 1990. 315 с.
2. Бейдик Н.М. *Методика і технологія обробки наукової інформації у тваринництві: посібник*. РВВ ПДАА, 2015. 100с.
3. Горбатенко І. Ю., Івашина Г. О. *Основи наукових досліджень : підручник* Херсон, 2001. 342 с.
4. Грищенко І. М., Григоренко О. М., Борисейко В. А. *Основи наукових досліджень : навч. посіб.* Київ : КНТЕУ, 2001. 185 с.
5. Кириленко О. П., Письменний В. В. *Основи наукових досліджень у схемах і таблицях: навч. посіб.* Тернопіль: ТНЕУ, 2013. 228 с.
6. Носов. Ю.М. *Проектування технологічних процесів у тваринництві та птахівництві: навч. посібник*. Львів: «Новий Світ 2000», 2014. 500 с.
7. *Сучасні методики досліджень у свинарстві / за ред. В. П. Рибалка*. Полтава, 2005. 227 с.
8. Халак В.І., Гутий Б.В., Бордун О.М., Усенко С.О., Ільченко М.О., Фесенко О.Г., Шаферівський Б.С., О. І. Стадницька О.І. Деякі математичні моделі оціночних індексів та їх використання у свинарстві: акцент на механізм відбору високопродуктивних тварин за відтворювальними якістьми. *Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького. Серія: Сільськогосподарські науки*, 2024, т 26, № 101. С. 264-271

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Закон України Про вищу освіту. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (Дата звернення 28.08.2025)
2. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>. (Дата звернення 28.08.2025)
3. Постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261(в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502)Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (Дата звернення 28.08.2025)
4. Європейська конвенція про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідних та інших наукових цілей https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_137#Text (Дата звернення 28.08.2025)

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького протокол від 01.09.2025 № 1

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачами				Разом
	Виконання практичних робіт та їх захист	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	Екзамен	
Тема 1. Організація науково-дослідної роботи в галузі тваринництва.	-	4			4
Тема 2. Зоотехнічні дослідження та їх класифікація. Сучасні вимоги до проведення дослідів на тваринах.	10	4			14
Тема 3. Складання орієнтовної структури методики дослідів	10	4			14
Тема 4. Організація і проведення наукових досліджень з розведення і селекції сільськогосподарських тварин.	5	4			9
Тема 5. Організація і проведення наукових дослідів з годівлі тварин.	-	4			4
Тема 6. Організація і проведення генетичних, фізіологічних і фізіологічно-балансових дослідів.	-	4			4
Тема 7. Організація і проведення виробничих і науково-господарських дослідів.	5	4			9
Тема 8. Аналіз та інтерпретація результатів наукових досліджень.	5	4			9
Розв'язування тестів			13		13
Екзамен				20	20
Разом	35	32	13	20	100

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних робіт та їх захист:

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
5	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, відмінна відповідь.
4	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, добра відповідь.
3	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, добра відповідь з невеликою кількістю неточностей.
2	Виконані всі завдання, не повністю викладені результати та висновки по роботі, задовільна відповідь з невеликою кількістю неточностей.
1	Виконані не всі завдання, відповідь середнього та нижче середнього рівня.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи:

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
4	Повністю розкрита відповідь, відмінне виконання завдань самостійної роботи, чіткі відповіді на додаткові запитання
3	Повністю розкрита відповідь, повне виконання завдань самостійної роботи, задовільні відповіді на додаткові запитання
2	Розкрита відповідь та неповне виконання завдань самостійної роботи, допускаються невеликі неточності
1	Не повністю розкрита відповідь та неповне виконання завдань самостійної роботи, допущені значні неточності

Розв'язування тестових завдань:**Нарахування балів за розв'язування тестів.**

Комплект тестових завдань складається з 13 питань. За кожну правильну відповідь нараховується 1 бал. Максимальна сума балів за розв'язування тестів складає 13 балів.

Шкала та критерії оцінювання складання екзамену

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
<i>Денна і заочна форми навчання</i>	
16-20	Студент логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
11-15	Студент аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного матеріалу або при аналізі практичного.
6-10	Студент непереконливо відповідає (відсутні приклади), плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях.
1-5	Студент орієнтується в загальних теоретичних питаннях і може згадати окремі питання.